

La unió fa la força: la Declaració quebequesa sobre els arxius en català

DIANE BAILLARGEON

Membre de l'Associació d'Arxivers Quebequesos

NÚRIA CAMPS CASALS

Traductora i professora de la Universitat de Vic

NÚRIA CAÑELLAS TERRADELLAS

Responsable de l'Arxiu General de la UWIC

Introducció: unir-se per reaccionar i actuar

Entre 2003 i 2005, els 1.000 arxivers quebequesos que treballaven en els 300 serveis d'arxius i que estaven agrupats en 9 associacions, es van unir per reaccionar davant de certes situacions o per actuar sobre el seu entorn.

Demandar i obtenir del ministeri de Cultura del Govern del Quebec la represa del *Programme de traitement et de mise en valeur des archives* que permetia que anualment una trentena de serveis d'arxius rebessin una subvenció amb l'objectiu de tractar els fons i millorar els arxius.

Explicitar la seva posició pel que fa a la fusió anunciada dels *Arxius Nacionals del Quebec* i de la *Biblioteca Nacional del Quebec*, que es convertiran en la *Biblioteca i Arxius Nacionals del Quebec* (BANQ).

Participar en la consulta sobre les orientacions de la *Biblioteca i els Arxius de Canadà* (BAC), l'organisme nascut de la fusió dels *Arxius Nacionals del Canadà* i la *Biblioteca Nacional del Canadà*.

Associacions que impulsen la Declaració

Association des archivistes du Québec

Réseau des services d'archives du Québec

Regroupement des archivistes religieux

ARMA Montréal

Regroupement des services d'archives privées agréés du Québec

Groupe d'expertise en gestion des documents du gouvernement du Québec

Conférence des recteurs et principaux des universités du Québec - Sous-comité des archivistes

Regroupement des services d'archives de la région de Québec
Groupe d'archivistes de la région de Montréal

Aquestes accions els fan prendre consciència de la seva força col·lectiva i els inciten a treballar en la redacció d'una *Declaració quebequesa sobre els arxius* per traduir la seva implicació professional i les seves ganes de treballar per a la constitució, la conservació i la valorització dels arxius de la seva societat.

Etapas de redacció de la *Declaració*

- Febrer 2005: formació d'un *Comitè de la Declaració* que reunia representants de les associacions i agrupacions d'arxiviers i dels serveis d'arxius del Quebec, representants de l'entorn del patrimoni, dels investigadors i dels usuaris dels arxius.
- Paper del comitè: determinar els objectius de la *Declaració* i comentar les diferents versions del text redactat per un comitè restringit de redacció, format per 4 arxiviers.
- Maig i agost de 2005: consulta de tots els arxiviers quebequesos.
- Novembre 2005: col·loqui sobre el *Projecte de Declaració*.
- Gener 2006: text definitiu de la *Declaració quebequesa sobre els arxius*.
- Gener a juny 2006: adopció de la *Declaració* per part de cada associació o agrupació.

Valors i missatge de la *Declaració*

- Subtítol *La vostra memòria i els vostres drets*
 - Consciència sobre la importància dels arxius per a la memòria i els drets de tots
 - Associa els drets dels ciutadans, de les col·lectivitats i de les organitzacions
 - Implica la memòria col·lectiva i la individual
 - Vincula els arxius a la democràcia
- Preàmbul
 - Defineix el context de redacció i el paper dels arxius
 - Proposa una aproximació integrada
 - Il·lustra la unicitat i la utilitat dels arxius
- Reconeixement de les qualitats intrínseques dels arxius
 - L'originalitat, la diversitat i el caràcter essencial dels arxius

— Responsabilitat vers els arxius

- Responsabilitat compartida per tots
- Es confia el rol motor als arxiviers i gestors de documents (cadascú segons la seva competència)
- Formulació d'un objectiu comú: conservació i difusió dels arxius

— Compromisos vers els arxius

- Concerneix tots els ciutadans
- Dóna un lloc a totes les funcions arxivístiques
- Subratlla els drets dels uns i dels altres, creadors, propietaris, gestors, usuaris dels arxius
- Conclusió que recorda la utilitat dels arxius per al benestar de tota la societat

Difusió i projecció internacional de la Declaració. La traducció catalana

El llançament del text original de la *Declaració* va ser el 23 d'abril de 2007 i va reunir prop de 300 persones. Uns mesos després de la difusió del text original de la *Declaració* sorgeix la oportunitat de traduir-la en català gràcies a la col·laboració entra la UVIC i l'AAQ.

— Juny 2007: arran d'una estada de recerca a la *Divisió d'Arxius de la Universitat de Montréal* per part de la responsable de l'Arxiu General de la UVIC, es pren contacte amb Diane Baillargeon, membre del comitè de redacció de la *Declaració quebequesa sobre els arxius*. Durant l'estada s'acorda elaborar-ne la versió catalana.

— Juliol 2007: traducció del text de la *Declaració quebequesa sobre els arxius* per Núria Camps, traductora i professora de la UVIC.

Consultable a: <http://www.archivistes.qc.ca/evenement/declaration/depliant_ca.pdf>

— Octubre 2007: l'Arxiu General de la UVIC organitza la conferència «La unió fa la força: la Declaració quebequesa sobre els arxius», a càrrec de Diane Baillargeon, membre de l'Associació d'Arxiviers Quebequesos.

Actualment, un comitè de promoció s'encarrega de coordinar i registrar totes les activitats de promoció de la *Declaració*. Arran de la publicació de la *Declaració quebequesa sobre els arxius*, el novembre de 2007 es va adoptar una resolució en el marc de la *Conferència internacional de la taula rodona dels arxius* (CITRA) per a la redacció d'una *Declaració universal dels arxius*.

LA UNIÓ FA LA FORÇA. Afegiu el vostre nom als signants de la *Declaració* a través del registre virtual: www.archivistes.qc.ca